

**Soortgericht onderzoek
Kerklaan 65-67-69
te Wateringen**

**Opdrachtgever
Dries Beheer BV
te Den Haag**

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 – 625246
e-mail info@aquaterranova.nl
www.aquaterranova.nl

**Soortgericht onderzoek
Kerklaan 65-67-69
te Wateringen**

**Opdrachtgever
Dries Beheer BV
te Den Haag**

Datum: 23 oktober 2020
Rapportnr: 192080/AQT303FF/LT
Status: Definitieve rapportage

COLOFON

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Titel : **Soortgericht onderzoek Kerklaan 65-67-69
te Wateringen**

Opdrachtgever : Dries Beheer BV
Contactpersoon : dhr. T. Dries

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 – 625246
e-mail info@aquaterranova.nl
www.aquaterranova.nl

Projectteam

Projectmanager : dhr. Ing. A.P. Wubben
Contactpersoon : dhr. Ing. A.P. Wubben
Auteur : mw. L. Tensen PhD
Veldwerk : mw. L. van der Aar MSc
: mw. Ir. E. van Doorn
: dhr. S. de Jong BSc
Kwaliteitsborger : mw. ir E. van Doorn

Projectnummer : **19208**

Aqua-Terra Nova BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van groene adviesbureaus.

Datum vrijgave	Status	Goedkeuring auteur	Goedkeuring kwaliteitsborger
23 oktober 2020	Definitief		

© 2020 Aqua-Terra Nova B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doelstelling.....	5
1.3	Leeswijzer	5
1.4	Verantwoording.....	5
2	WERKWIJZE	6
2.1	Inleiding.....	6
2.2	Projectbeschrijving	6
2.3	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	6
2.4	Methode en periodisering	6
2.4.1	<i>Huismusonderzoek</i>	<i>6</i>
2.4.2	<i>Gierzwaluwonderzoek</i>	<i>7</i>
2.4.3	<i>Vleermuisonderzoek</i>	<i>7</i>
2.5	Effectbeoordeling en toetsing	8
3	PLANGEBIED EN BEOOGDE WERKZAAMHEDEN	10
3.1	Ligging plangebied en bestaande situatie.....	10
3.2	Beoogde situatie en werkzaamheden	10
4	RESULTATEN EN INTERPRETATIE	12
4.1	Huismussen	12
4.2	Gierzwaluwen	12
4.3	Vleermuizen	13
4.3.1	<i>Zomerverblijfplaatsen</i>	<i>13</i>
4.4	Kraamverblijfplaatsen	13
4.4.1	<i>Paarverblijfplaatsen.....</i>	<i>14</i>
4.4.2	<i>Winterverblijfplaatsen.....</i>	<i>14</i>
4.4.3	<i>Foerageergebied en vliegroute.....</i>	<i>15</i>
4.5	Overige waarnemingen	15
5	FUNCTIONALITEIT PLANGEBIED EN EFFECTBEPALING	16
5.1	Functionaliteit plangebied en omgeving	16
5.2	Vervolgstappen en advies.....	16
6	REFERENTIES	18
BIJLAGE 1	WAARNEMINGEN SOORTGERICHTONDERZOEK.....	19

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

In opdracht van Dries Beheer BV heeft Aqua-Terra Nova BV voor de geplande sloop- en herontwikkelingswerkzaamheden in het plangebied Kerklaan 65-67-69 te Wateringen soortgericht onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van en de functie van het plangebied voor huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen.

Uit de uitgevoerde Eco-effectscan, welke is uitgevoerd door Aqua-Terra Nova BV (kenmerk: 192080/AQT302FF/LvdA d.d. 10 maart 2020), is gebleken dat de aanwezigheid van voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen of (functionele) leefomgeving van huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen niet uitgesloten kon worden en aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

1.2 Doelstelling

Het ecologisch onderzoek heeft als doel om vast te stellen:

1. Of er voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen of (functionele) leefomgeving van huismussen in het plangebied aanwezig zijn;
2. Of er voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen of (functionele) leefomgeving van gierzwaluwen in het plangebied aanwezig zijn;
3. Of er voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen of (functionele) leefomgeving van vleermuizen in het plangebied aanwezig zijn;
4. Of er effecten van het project zijn op de aangetroffen voortplantings- of verblijfplaatsen of overige leefgebieden;
5. Of negatieve effecten van het project te vermijden, mitigeren en/of te compenseren zijn en welke vervolgpcedure benodigd is.

1.3 Leeswijzer

In de inleiding worden de aanleiding en de doelstelling van het onderzoek beschreven. Hierna volgt hoofdstuk 2 met de werkwijze en hoofdstuk 3 een beschrijving van de projectlocatie en voorgenomen werkzaamheden. In hoofdstuk 4 komen de resultaten van de inventarisatie aan de orde. Vervolgens wordt in hoofdstuk 5 de functionaliteit en de effecten van de voorgenomen werkzaamheden bepaald en conclusies getrokken met de eventueel benodigde vervolgstappen. Hierna volgen de bronvermeldingen en de bijlagen met o.a. inventarisatiegegevens.

1.4 Verantwoording

Ecologisch medewerkers van Aqua-Terra Nova BV hebben ruime veldervaring in onderzoek naar beschermde soorten en hebben daartoe gerichte cursussen gevolgd.

Bij ecologische veldwerkzaamheden is een volledige garantie over de afwezigheid van soorten niet te geven. Door de inzet van ter zake kundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt onze onderzoekskwaliteit gewaarborgd.

2 WERKWIJZE

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de resultaten van de voorliggende rapportage tot stand zijn gekomen. Dit hoofdstuk dient tevens als onderbouwing van de conclusies. In het kort wordt weergegeven hoe de Wet natuurbescherming in het project wordt geborgd.

2.2 Projectbeschrijving

Het project wordt beschreven aan de hand van de door de opdrachtgever verstrekte informatie. Hiertoe wordt de omvang en ligging van het plangebied beschreven in relatie tot groenstructuren in de omgeving, wordt de bestaande situatie geschetst en worden de beoogde activiteiten omschreven.

2.3 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

In de Wet natuurbescherming¹ zijn beschermde soorten en gebieden aangewezen. Hierbij zijn beschermde soorten ingedeeld in drie regimes (respectievelijk art. 3.1, 3.5 en 3.10). Artikel 3.1-3.4 betreffen regels ter bescherming van vogels die vallen binnen het bereik van de Vogelrichtlijn, i.e. alle natuurlijk in het wild levende vogels in de Europese Unie. Artikel 3.5-3.9 betreffen regels ter bescherming van dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen. Artikel 3.10-3.11 betreffen regels ter bescherming van niet onder art. 3.5 vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten vermeld in de bijlage bij de wet.

Alle in de Wet natuurbescherming genoemde soorten zijn strikt beschermd. De bescherming van soorten is met name gericht op instandhouding van populaties en verblijfplaatsen van individuen. Hierbij wordt het 'nee, tenzij'-principe gehanteerd. Handelingen in strijd met de verbodsbepalingen zijn per definitie verboden. Uitzonderingen voor overtreding van de verbodsbepalingen kunnen worden verleend middels vrijstellingen en ontheffingen. Tevens is de zorgplicht te allen tijde van kracht voor alle planten en dieren.

2.4 Methode en periodisering

2.4.1 Huismusonderzoek

Het huismusonderzoek is uitgevoerd op basis van het Kennisdocument Huismus². Voor het huismusonderzoek zijn twee inventarisaties uitgevoerd in de periode 1 april t/m 15 mei, door een ervaren ecooloog, uitgerust met o.a. een verrekijker. De inventarisaties zijn uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden en met een tussenperiode van minimaal tien dagen. Gunstige weersomstandigheden houden in: droog, geen of weinig wind en geen kou. In tabel 2.1 zijn de data en weersomstandigheden van de uitgevoerde veldinventarisaties weergegeven.

De inventarisaties zijn vanaf 1 à 2 uur na zonsopkomst uitgevoerd, wanneer de activiteit van huismussen het hoogst is. Tijdens de inventarisaties zijn details van eventuele waarnemingen, zoals gedrag, geslacht van het waargenomen individu etc. en de weersomstandigheden genoteerd. Aan de hand van de resultaten is de functionaliteit van het plangebied voor de huismus beschreven en zo nodig met foto's of kaarten verduidelijkt.

Tabel 2.1. Data en weersomstandigheden uitgevoerde veldinventarisaties.

Datum	Tijd	Focus	Weer	Onderzoekers
16-4-'20	08:00-10:00 <i>Zon op 06:40 uur</i>	Voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen en (functionele) leefomgeving	7°C, droog, onbewolkt, 1 Bft O	Mw. L. van der Aar
8-5-'20	08:05-10:05 <i>Zon op 05:56 uur</i>	Voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen en (functionele) leefomgeving	17°C, droog, onbewolkt, 1 Bft NW	Mw. L. van der Aar

Verantwoording uitvoering onderzoek

Er zijn twee bezoeken uitgevoerd voor het aantonen van broedlocaties en overige (essentiële) leefgebieden, zoals rustplaatsen of foerageergebied, van huismussen. Tussen de twee bezoeken, die uitgevoerd zijn in de geschikte periode van 1 april t/m 15 mei, is minimaal 10 dagen gelegen (namelijk 22 dagen). Zowel de tussenperiode als de weersomstandigheden waren voldoende; als gesteld in het Kennisdocument. Er is niet afgeweken van de onderzoeksmethodiek omschreven in het Kennisdocument Huismus².

Onderzoeksstrategie op locatie

Het plangebied en de omgeving van het plangebied is te voet doorlopen. Tijdens het onderzoek is, naast het voorkomen van individuen, gelet (op geluiden van) roepende huismusmannetjes, die hun territorium rondom een verblijfplaats kenbaar maken. Indien er een roepende huismusmannetje aangetroffen wordt, wordt er gezocht naar de locatie van zijn territorium waarin zijn vaste rust- en verblijfplaatsen ligt. Zo kan de lokale populatiegrootte en de locaties van vaste rust- en verblijfplaatsen in kaart gebracht worden. Zodoende is de onderzoeksinspanning gewaarborgd.

2.4.2 Gierzwaluwonderzoek

Het gierzwaluwonderzoek is uitgevoerd conform het Kennisdocument Gierzwaluw³. In totaal zijn twee veldbezoeken uitgevoerd in de periode 15 mei tot 15 juli, waarvan één bezoek in de periode van 20 juni t/m 7 juli. Het veldwerk is weersafhankelijk en is alleen bij (redelijk) gunstige weersomstandigheden uitgevoerd. Dit houdt voor gierzwaluwen in dat er geen of weinig neerslag is en weinig wind.

Het gierzwaluwonderzoek is uitgevoerd door één ervaren ecooloog. Tijdens de inventarisaties zijn de waarnemingen (tijdstip, locatie, gedrag etc.) en de weersomstandigheden genoteerd. De resultaten van de inventarisaties zijn weergegeven op kaarten. Aan de hand van de resultaten is de functionaliteit van het plangebied voor de gierzwaluw beschreven en zo nodig met foto's verduidelijkt. In tabel 2.2 zijn de data en weersomstandigheden van de uitgevoerde veldinventarisaties weergegeven.

Tabel 2.2. Data en weersomstandigheden uitgevoerde veldinventarisaties.

Datum	Tijd	Focus	Weer	Onderzoekers
18-5-'20	19:30-21:40 <i>Zon onder 21:33</i>	Voortplantingsplaatsen en vaste rust- of verblijfplaatsen	12°C, droog, 3/8 bewolkt, 3 Bft ZW	Mw. L. van der Aar
3-6-'20	19:50-21:55 <i>Zon onder 21:53</i>	Voortplantingsplaatsen en vaste rust- of verblijfplaatsen	14°C, droog, 4/8 bewolkt, 4 Bft N	Mw. L. van der Aar
22-6-'20	19:40-21:45 <i>Zon onder 21:48</i>	Voortplantingsplaatsen en vaste rust- of verblijfplaatsen	22°C, droog, onbewolkt, 1 Bft 2 NW	Dhr. B. van de Ende

Verantwoording uitvoering onderzoek

Drie bezoeken zijn uitgevoerd door één ecooloog voor het aantonen van voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen en (functionele) leefomgeving gierzwaluwen. Tussen de uitgevoerde bezoeken zitten respectievelijk 13 en 19 dagen en het laatste bezoek is uitgevoerd tussen 20 juni en 7 juli (wanneer en jongen aanwezig zijn op het nest). Hiermee wordt voldaan aan de eisen in het Kennisdocument. De weersomstandigheden tijdens het onderzoek waren gunstig. Zowel de tussenperiodes als de weersomstandigheden waren voldoende, zoals gesteld in het Kennisdocument. Er is niet afgeweken van het Kennisdocument Gierzwaluw.

Onderzoeksstrategie op locatie

Het plangebied en de omgeving van het plangebied zijn te voet doorlopen. Er is bij het onderzoek gezocht op locaties waar in verleden waarnemingen van gierzwaluwen zijn gedaan. Tijdens het onderzoek is gelet op visuele en auditieve waarnemingen van gierzwaluwen, en op de aanwezigheid van 'gierende' gierzwaluwen. Dit houdt in dat de vogels snel en laag boven bebouwing vliegen en hard roepen (gieren). Dit gedrag geeft een indicatie van een eventueel aanwezige nestplaats.

2.4.3 Vleermuisonderzoek

Het aantal bezoeken, het tijdstip en de periode(n) voor het vleermuisonderzoek zijn gebaseerd op het Vleermuisprotocol 2017 en de Kennisdocumenten voor vleermuizen⁴⁻⁹. In het protocol en de Kennisdocumenten is de minimale inspanning omschreven om de aan- dan wel afwezigheid van beschermde soorten te onderzoeken.

De inventarisaties zijn uitgevoerd in de geschikte periode door twee ervaren ecologen met batdetector (type: Pettersson D240X). Een batdetector is een apparaat dat ultrasone geluiden, die een vleermuis maakt, omzet in voor de mens hoorbare tikkende geluiden. Aan de hand van het ritme van het geluid en de frequentie waarop de vleermuis het beste wordt gehoord, de zogenaamde "piekfrequentie", kan in veel gevallen worden bepaald om welke vleermuissoort het gaat. Voor het determineren van soorten wordt gebruik gemaakt van opnameapparatuur (type: Ediol) en het programma Batsound. Er is bij de veldbezoeken tevens met behulp van een warmtecamera gekeken naar de activiteit van vleermuizen.

Omdat de activiteit van vleermuizen afhankelijk is van de weersomstandigheden en omdat vleermuizen regelmatig verhuizen tussen verschillende verblijfplaatsen binnen hun netwerk, is het noodzakelijk meerdere malen bij gunstige weersomstandigheden te inventariseren. Gunstige weersomstandigheden zijn avonden of nachten met een temperatuur van boven de 10°C, zonder harde wind of regen. In totaal zijn vier bezoeken uitgevoerd; twee in het voorjaar, in de periode van 15 mei t/m 15 juli, en twee in het najaar, in de periode van 15 augustus t/m 30 september. In tabel 2.3 zijn de data en weersomstandigheden van elk veldbezoek weergegeven.

Tijdens de inventarisaties zijn waarnemingen (soort, tijdstip, locatie, gedrag etc.) en de weersomstandigheden genoteerd en zijn geluidsopnamen van vleermuizen gemaakt. De resultaten van de inventarisaties zijn weergegeven op kaarten. Aan de hand van de resultaten is de functionaliteit van het plangebied voor beschermde soorten beschreven en zo nodig met foto's of kaarten verduidelijkt.

Tabel 2.3. Data en weersomstandigheden uitgevoerde veldinventarisaties voor vleermuizen.

Datum	Tijd	Focus	Weer	Onderzoekers
18-5-'20	21:30-23:40 <i>Zon onder 21:33</i>	Zomer- en/of kraamverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden	12°C, droog, 1/8 bewolkt, 2 Bft 2 ZW	Mw. L. van der Aar Dhr. S. de Jong
8-6-'20	03:25-23:37 <i>Zon op 5:20</i>	Zomer- en/of kraamverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden	12°C, droog, 6/8 bewolkt, 2 Bft 2 NW	Dhr. S. de Jong Dhr. B. van den Ende
22-6-'20	21:45-23:48 <i>Zon onder 21:48</i>	Zomer- en/of kraamverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden	22°C, droog, onbewolkt, 1 Bft 2 NW	Mw. L. van der Aar Dhr. B. van den Ende
24-8-'20	22:06-00:06 <i>Zon onder 20:44</i>	Winter- en/of paarverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden	18°C, droog, lichtbewolkt, Bft 1 NW	Mw. L. van der Aar Dhr. B. van den Ende
14-9-'20	23:15-01:15 <i>Zon onder 19:56</i>	Winter- en/of paarverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden	21°C, droog, 1/8 bewolkt, Bft 1 O	Mw. E. van Doorn

Verantwoording uitvoering onderzoek

In het voorjaar zijn drie bezoeken uitgevoerd. Er is rekening gehouden met de aanwezigheid van laatvlieger, omdat deze voorkomt in de omgeving van Wateringen. Laatvliegers wisselen vaker van verblijfplaats waardoor een extra bezoek in het voorjaar noodzakelijk is geweest. Tussen het eerste en tweede bezoek zijn 21 dagen gelegen. Hiermee wordt voldaan aan de onderzoeksinspanning geëist in het Vleermuisprotocol 2017 ten aanzien van zomerverblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Tussen het eerste en laatste bezoek zijn 35 dagen gelegen waarbij aan de eisen ten aanzien van laatvlieger (zomer- en kraamverblijfplaats) en kraamverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis voldaan wordt.

De onderzoek naar paar- en winterverblijfplaatsen zijn, volgens het Vleermuisprotocol 2017, in de periode van 15 augustus t/m 30 september. Er zijn twee bezoeken van twee uur uitgevoerd welke minimaal één uur na zonsondergang zijn aangevangen. Tussen de bezoeken zijn 21 dagen gelegen, waarmee wordt voldaan aan de onderzoeksinspanning geëist in het Vleermuisprotocol 2017. Tijdens alle bezoeken zijn de weersomstandigheden goed geweest om het vleermuisonderzoek uit te voeren.

Onderzoeksstrategie op locatie

Tijdens het voorjaarsonderzoek is voor in- of uitvliegende vleermuizen met twee ecologen bij de woning en de garage aan de Kerklaan 65-69 gepost. Bij het posten voor en in- en uitvliegers is er minstens één uur na zonsondergang of minstens één uur voor zonsopkomst bij de woning gepost. Bij de avondbezoeken is na het posten gelet op overige activiteit van vleermuizen. De omgeving is te voet onderzocht om foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen in kaart te brengen. Bij het rondlopen in de omgeving is er steeds teruggekeerd naar het plangebied om de activiteit van vleermuizen in het plangebied te controleren.

Tijdens het najaarsonderzoek is door een of twee ecologen telkens tien tot twintig minuten gepost in het plangebied om baltsende vleermuizen in kaart te brengen. Hierbij werd het gebied te voet onderzocht en werden ook rondes uitgevoerd in de omgeving van het plangebied om ook hier baltsende vleermuizen in kaart te brengen.

2.5 Effectbeoordeling en toetsing

Voor de aanwezige beschermde soorten worden de effecten van de voorgenomen handelingen beoordeeld en getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en de zorgplicht¹.

De toetsing is gericht op aantasting en verstoring van individuen, hun voortplantingsplaatsen en overige vaste rust- en verblijfplaatsen en hun functionele leefomgeving. De toetsing is afhankelijk van de kwetsbare periode waarin handelingen een effect kunnen hebben. Vervolgens wordt beoordeeld of aantasting van individuen, verblijfplaatsen en hun functionele leefomgeving een effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de regionale of landelijke populatie.

Per soortgroep worden de handelingen getoetst aan de verbodsbepalingen en de zorgplicht. Per beschermingscategorie worden hierbij verschillende toetsingskaders gehanteerd (zie tabel 2.4).

Tabel 2.4. Toetsingskader per beschermingscategorie¹.

Categorie	Beschermingskader	Toetsingskader
Artikel 3.1-3.4 & Artikel 3.5-3.9 (Vogelrichtlijn & Habitatrichtlijn)	Strikt beschermd, altijd ontheffingplicht	Effecten dienen te allen tijde voorkomen te worden. Indien effecten op beschermde soorten niet uitgesloten kunnen worden, dient de omvang van de mogelijke effecten inzichtelijk gemaakt te worden middels vervolgonderzoek.
Artikel 3.10-3.11 (Nationaal beschermde soorten)	Strikt beschermd, maar per provincie vrijstelling van ontheffingplicht voor een aantal soorten	Voor handelingen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen, mits de handelingen uitgevoerd worden conform een goedgekeurde gedragscode. Indien het niet mogelijk is om conform een gedragscode te werken, dan dient ontheffing aangevraagd te worden.
Artikel 1.11 (Alle planten en dieren)	Zorgplicht	In het kader van de zorgplicht dienen schadelijke effecten zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden voorkomen te worden, beperkt te worden of ongedaan gemaakt te worden.

3 PLANGEBIED EN BEOOGDE WERKZAAMHEDEN

3.1 Ligging plangebied en bestaande situatie

Het plangebied is gelegen aan Kerklaan 65-67-69 te Wateringen in de gemeente Westland in de provincie Zuid-Holland. Het plangebied betreft een voormalige garage, een woonhuis en een opslag schuur. Zie figuur 3.1 voor de ligging en begrenzing van het plangebied.

Figuur 3.1. Ligging en begrenzing van het plangebied Kerklaan 65-67-69 te Wateringen (rood kader).

De garage is opgebouwd uit een loods, bestaand uit veel glas. Ten noordoosten is een stenige uitbouw aanwezig die tweelaags is met een plat dak. Rondom de uitbouw zijn daklijsten aanwezig waar ruimte tussen zit. De woning is enkellaags en heeft een zadeldak met dakpannen, welke zeer strak op het dak liggen. In de tuin van het woonhuis staat een schuur, welke ook enkellaags met zadeldak is. Deze schuur beschikt ook over dakpannen en open daknokken. Verder staan er in de tuin een grote blauwspaar en aantal coniferen. Zie voor een impressie van het plangebied de afbeeldingen in figuur 3.2.

3.2 Beoogde situatie en werkzaamheden

De activiteitenomschrijving is opgesteld aan de hand van plattegronden, ontwerptekeningen en de mondeling en schriftelijk door de opdrachtgever verstrekte informatie.

Dries Beheer BV is voornemens het garagepand, de woning en de schuur te slopen. Het groen in het plangebied wordt verwijderd. Op het terrein wordt een appartementencomplex gebouwd met 26 appartementen.

Deze activiteiten vormen de basis van de toetsing aan de Wet natuurbescherming.

Figuur 3.2. Impressie van het plangebied. Linksboven: de woning met achterliggende schuur en tuin. Rechtsboven: de zij-/noordkant van de loods. Linksonder: de voor-/westzijde van de schuur. Rechtsonder: het vooraanzicht van de woning (links), de parkeerplaats en het voormalig garagepand.

4 RESULTATEN EN INTERPRETATIE

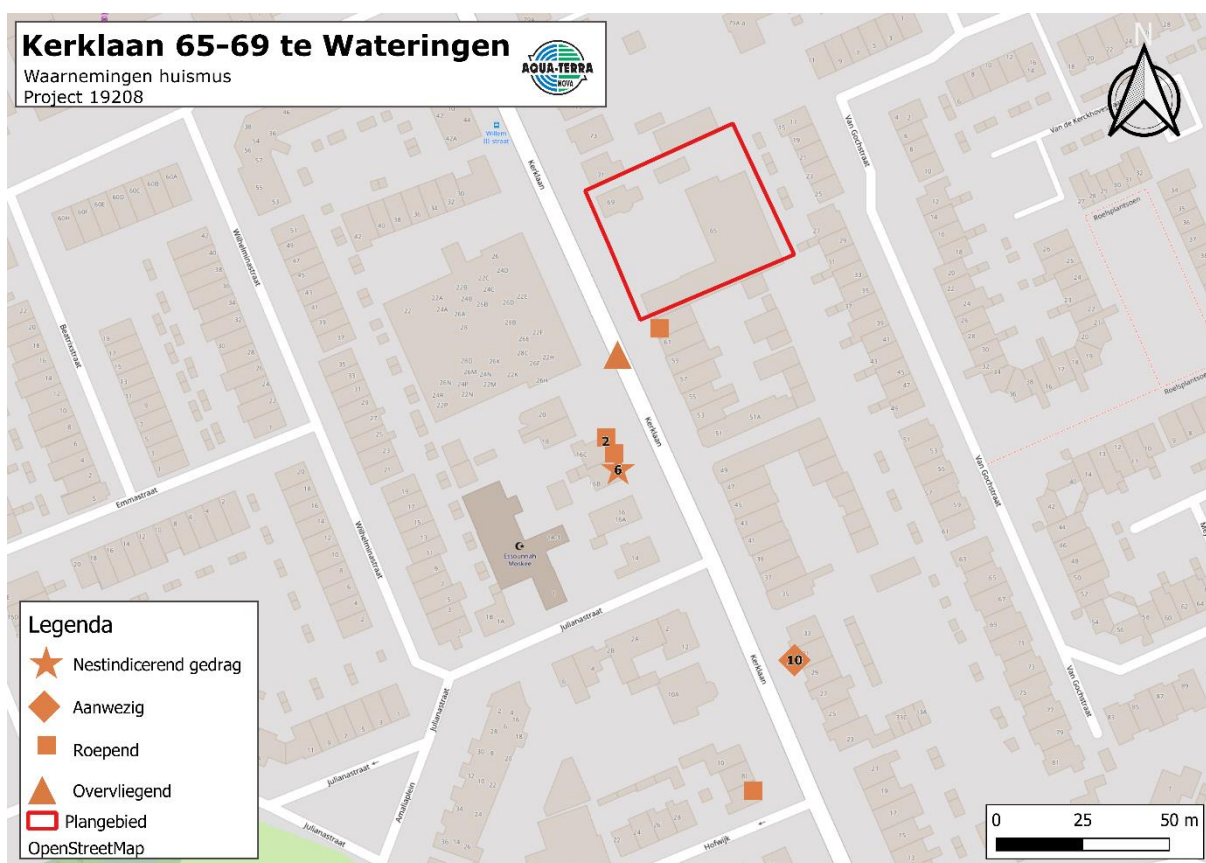
In dit hoofdstuk worden de belangrijkste resultaten van het huismussen-, gierzwaluw- en vleermuisonderzoek nader toegelicht en er wordt aangegeven waar in het plangebied voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen of (functionele) leefomgeving aanwezig zijn. Een overzicht van deze waarnemingen per onderzoeksperiode zijn weergegeven in 4.1, 4.2 en 4.3. Voor een overzicht van de waarnemingen per bezoek wordt verwezen naar bijlage 1 en 2.

4.1 Huismussen

Naast voortplantingsplaatsen, die zich bevinden onder bijvoorbeeld dakpannen of dakgoten, zijn ondersteunende leefgebieden van huismussen ook beschermd en essentieel in hun functie voor het nest. Hieronder vallen o.a. winter- en schuilverblijfplaatsen, zoals gevelbegroeiing of dicht begroeide groenblijvende struiken. Daarnaast is de aanwezigheid van vers water en zandige plekken noodzakelijk voor de functionele leefomgeving van de huismus. Huismussen zijn zeer honkvast en zijn gedurende het hele jaar rondom de verblijfplaatsen te vinden.

Tijdens beide bezoeken zijn er geen huismussen in het plangebied waargenomen. De aanwezigheid van voortplantings- of verblijfplaatsen binnen het plangebied is uitgesloten.

Wel zijn er voortplantingsplaatsen van huismussen 50 meter ten zuidwesten van het plangebied waargenomen, zie figuur 4.1. Deze bevinden zich onder de dakpannen van de woning aan de Kerklaan 16B en 16C, het gaat hier om minimaal 6 broedparen. Ook is er een kolonie huismussen waargenomen aan de Kerklaan 27 t/m 31. Hier gaat het om minstens 5 broedparen.

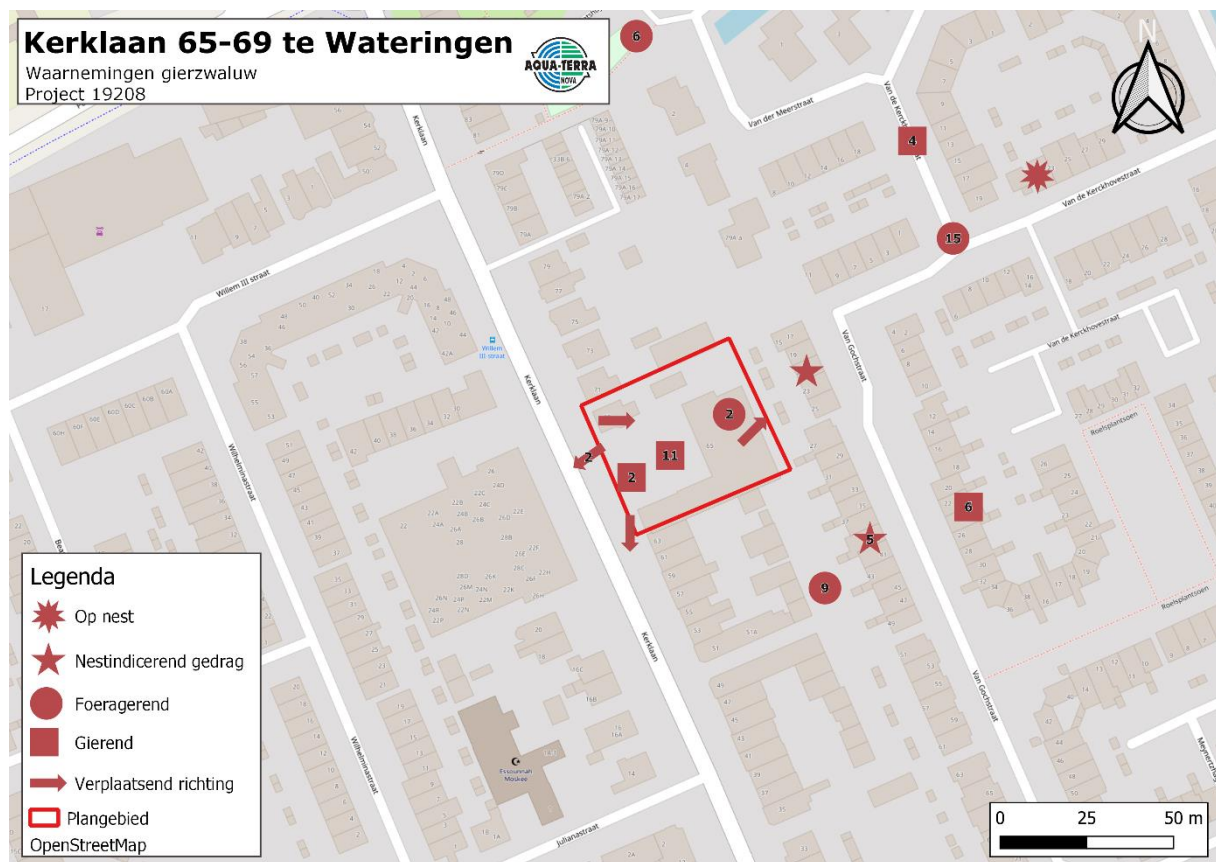
Figuur 4.1. Waarnemingen tijdens het huismusonderzoek.

Op verdere afstand van het plangebied, 300 meter ten noorden zijn ook kolonies huismussen, het gaat hier om een vrij grote populatie, die zich onder de dakpannen van meerdere woningen (45-49) aan de Prins Hendrikskade gevestigd heeft.

4.2 Gierzwaluwen

Er zijn tijdens het veldonderzoek veel gierzwaluwen waargenomen, vooral in de wijk ten oosten van het plangebied, zie figuur 4.2. Gierzwaluwen vlogen laag over het plangebied, maar zijn niet ingevlogen of gierend over de daken van de bebouwing van het plangebied waargenomen. Wel zijn

ze gierend over de daken van de huizen direct ten oosten van het plangebied waargenomen en zijn ze invliegend waargenomen aan de Kerckhovestraat 21.

Figuur 4.2 Waarnemingen van gierzwaluwen.

4.3 Vleermuizen

Tijdens het onderzoek zijn de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis in en in de omgeving van het plangebied waargenomen. Andere vleermuissoorten zijn binnen het plangebied niet waargenomen. In figuur 4.3 en 4.4 is een overzicht van de waarnemingen per onderzoekseizoen.

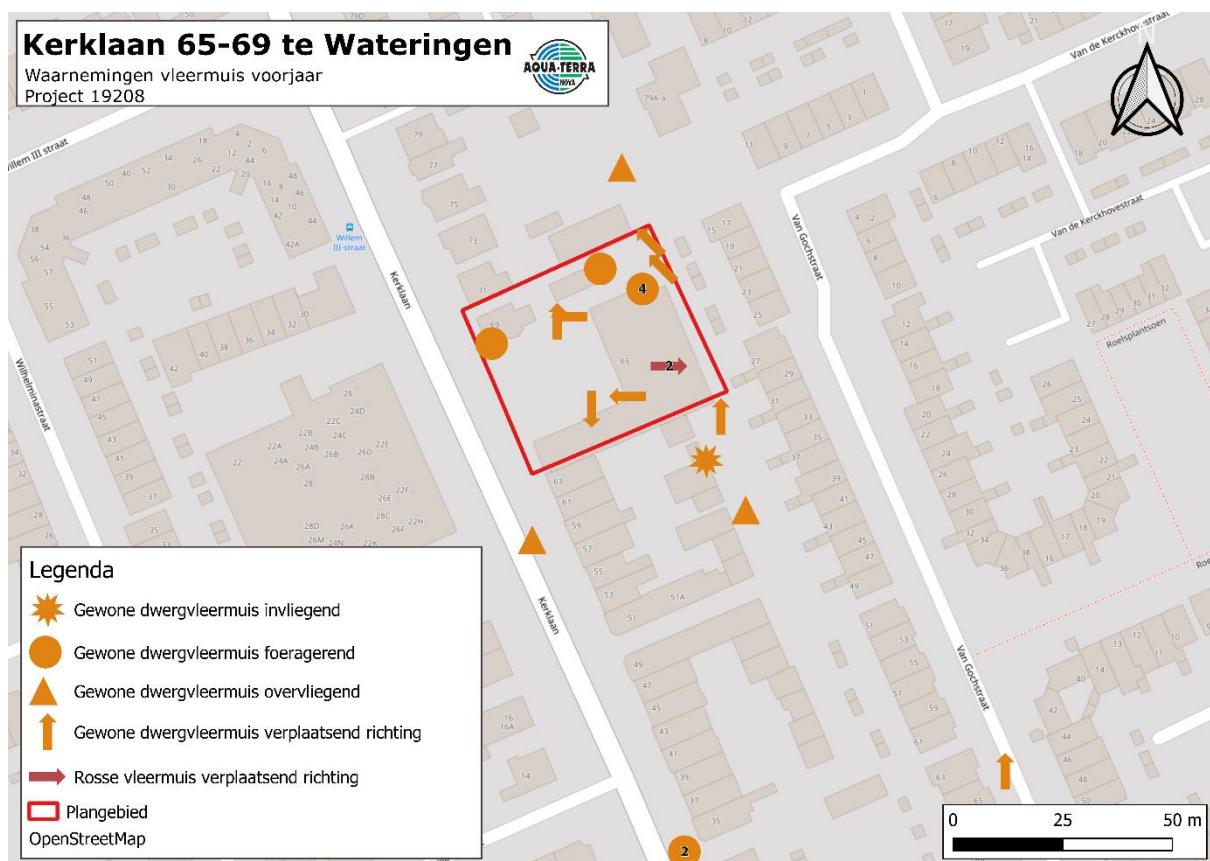
4.3.1 Zomerverblijfplaatsen

Tijdens het voorjaar betrekken vleermuizen een zomerverblijfplaats. Zomerverblijfplaatsen zijn doorgaans van april tot half augustus in gebruik door solitaire mannetjes of kleine groepjes mannetjes. Bij een ochtendbezoek wordt er gelet op het zwermen/aantikken van vleermuizen voordat deze hun verblijfplaats in gaan. Bij een avondbezoek wordt gelet op het uitvliegen van vleermuizen uit hun verblijfplaats.

In het plangebied zijn geen invliegende of uitvliegende vleermuizen waargenomen. Ook is er geen zwermactiviteit waargenomen. Direct ten zuiden van het plangebied, in een schuur/opslag, is wel een verblijfplaats aangetroffen. Deze valt buiten het plangebied, maar wel binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden. In paragraaf 5.2 worden een aantal aanbevelingen gedaan om de Wet natuurbescherming niet de overtreden ten aanzien van deze verblijfplaats.

4.4 Kraamverblijfplaatsen

In het voorjaar en de zomer bezetten vleermuisvrouwtjes hun kraamverblijfplaats. De vrouwtjes maken in de kraamperiode gebruik van een netwerk aan kraamverblijfplaatsen. Ze keren jaarlijks terug naar hetzelfde gebied. Binnen dit netwerk kunnen ze regelmatig van verblijfplaats wisselen. Zeer geschikte verblijfplaatsen zijn de hele kraamperiode in gebruik. Er zijn tijdens het voorjaarsonderzoek geen grote groepen uit- of invliegende vleermuizen waargenomen. In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen en de aanwezigheid van een kraamverblijfplaats van vleermuizen binnen het plangebied is uitgesloten.

Figuur 4.3 Waarnemingen van vleermuizen in het voorjaar.

4.4.1 Paarverblijfplaatsen

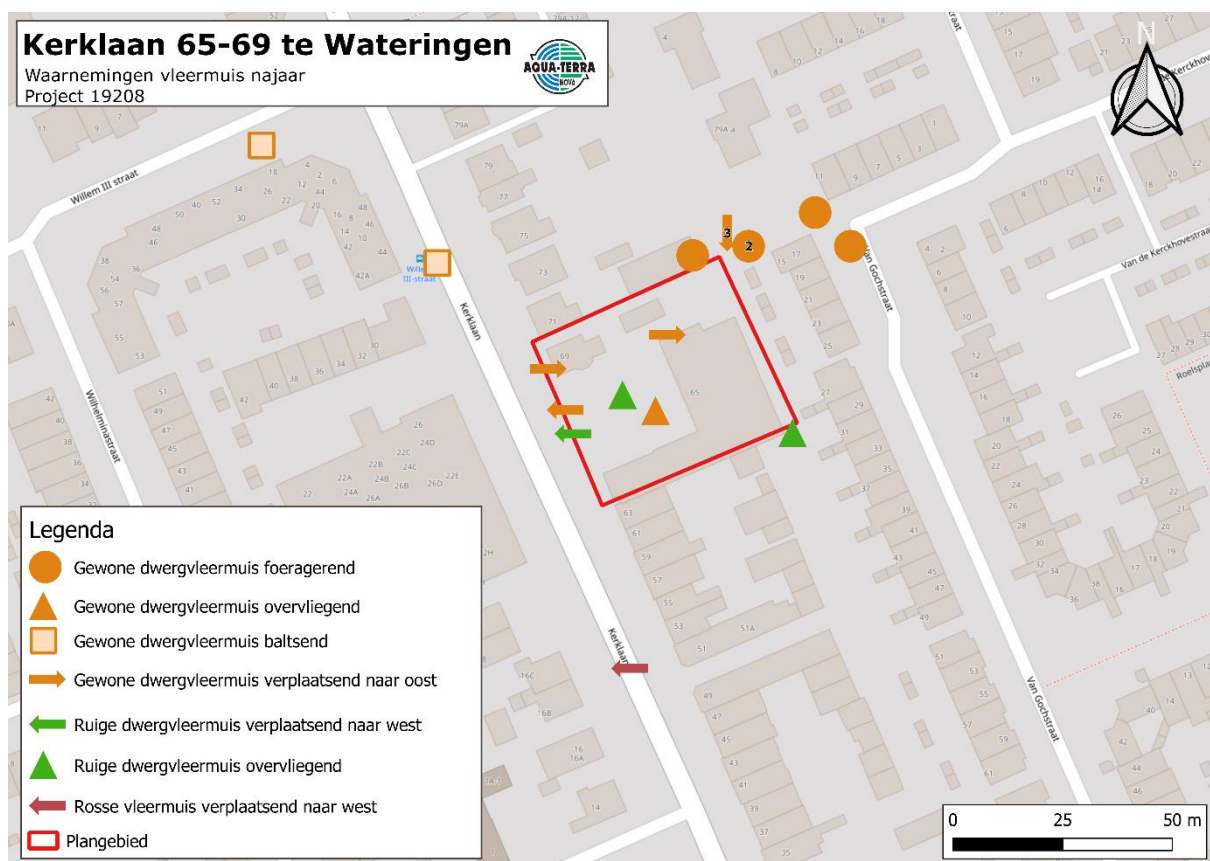
Mannelijke gewone dwergvleermuizen vliegen in het najaar baltsend (roepend) rond in een territorium om vrouwelijke vleermuizen te lokken en andere geslachtsrijpe mannen duidelijk te maken van hun territorium. Paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis bevinden zich doorgaans in een netwerk rondom kraamverblijfplaatsen. Als ze een vrouw gelokt hebben, vindt paring plaats in de paarverblijfplaats van de man. De gewone dwergvleermuis heeft een sterke voorkeur voor paarverblijfplaatsen in gebouwen, maar wordt een enkele keer in een boom aangetroffen. Ruige dwergvleermuizen baltsen vaker dan gewone dwergvleermuizen direct vanuit hun verblijfplaats. De verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuizen bevinden zich in zowel bebouwing als bomen. Mannetjes betrekken in de periode augustus t/m eind september een paarterritorium.

Tijdens het najaarsonderzoek zijn er geen baltsende vleermuizen in het plangebied waargenomen, zie figuur 4.4. Ten noordwesten van het plangebied is een rondvliegende baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen. Deze vloog echter om het woonblok dat daar aanwezig is en heeft waarschijnlijk zijn paarverblijfplaats in een van die huizen. Deze vleermuis had geen binding met het plangebied.

4.4.2 Winterverblijfplaatsen

Winterverblijfplaatsen worden als rustplek (winterslaapplek) gebruikt van september tot en met april. Winterverblijfplaatsen bevinden zich in de regel op vorstvrije plaatsen. Watervleermuizen prefereren plekken als grotten, bunkers en kelders, met een constante temperatuur en vochtigheidsgraad als hun winterverblijfplaats. Voor gewone dwergvleermuis kan er doorgaans vanuit gegaan worden dat een zomer- of paarverblijfplaats ook als winterverblijfplaats gebruikt wordt, indien deze vorstvrij is. Omdat er geen zomer- of paarverblijfplaats is aangetroffen in het plangebied kan het voorkomen van winterverblijfplaatsen uitgesloten worden.

Vanaf augustus zwermen gewone dwergvleermuizen bij winterverblijven om deze te inspecteren op geschiktheid voor grote groepen (20 - 120 dieren). Dit wordt ook wel een massawinterverblijfplaats genoemd. Doorgaans bevinden massawinterverblijfplaatsen zich in grote hoge gebouwen met een hoge thermische massa, als ziekenhuizen, torenflats of bejaardentehuizen. Gezien de afwezigheid van waarnemingen van grote groepen zwermende vleermuizen en de kenmerken van de woning kan het voorkomen van massawinterverblijfplaatsen uitgesloten worden.

Figuur 4.4 Waarnemingen van vleermuizen in het najaar.

4.4.3 Foerageergebied en vliegroute

De meeste vleermuizen, zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis maken gebruik van lijnvormige structuren als vliegroute. Ze vliegen hierbij in de luwte van lijnvormige structuren zoals allerlei soorten watergangen, hagen, houtwallen en bebouwing. Gewone dwergvleermuis en watervleermuis gebruiken vaste vliegroutes om hun foerageergebieden te bereiken, terwijl de ruige dwergvleermuis geen vaste routes volgt om zijn foerageergebieden te bereiken^{4,6,7}. Andere vleermuizen, zoals de rosse vleermuis en de laatvlieger zijn minder afhankelijk van lijnvormige structuren¹⁴. Men spreekt van een vaste vliegroute als vleermuizen structureel langs bepaalde elementen in het landschap vliegen.

De gewone dwergvleermuis is vaak foeragerend waargenomen in de tuin van Kerklaan 69. Kort na zonsondergang zijn er tevens vaak vleermuizen waargenomen welke over de watergang achter het bedrijfspand vlogen en hier ook foerageerde. Deze plek is donker en groen. De vleermuizen profiteren van deze donkerte en het groen bij het jagen naar insecten. Er is, indien het groen binnen het plangebied verwijderd wordt, voldoende alternatief groen in nabijgelegen tuinen beschikbaar. Hierdoor is het groen in het plangebied geen essentieel foerageergebied.

4.5 Overige waarnemingen

Tijdens het onderzoek zijn er broedende zwarte kraaien in de conifeer in de tuin van het woonhuis waargenomen. De nesten van zwarte kraaien zijn jaarrond beschermd wanneer specifieke ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen¹. Er is voor deze soort echter voldoende alternatieve broedgelegenheid in de omgeving en er is geen reden om dit nest jaarrond te beschermen.

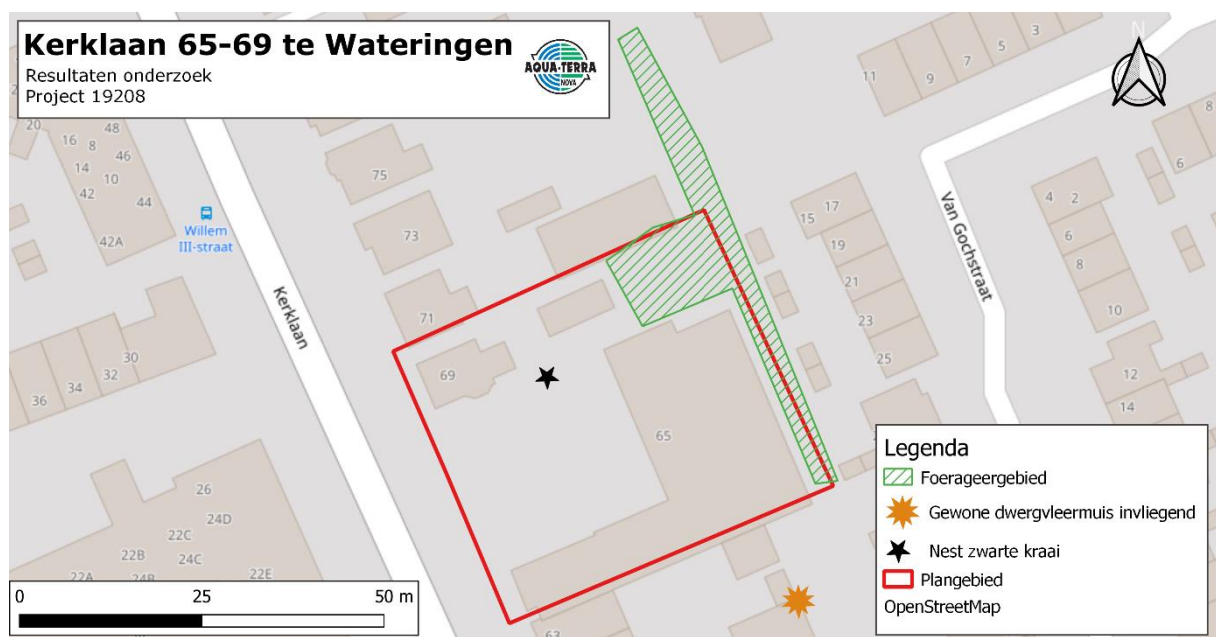
5 FUNCTIONALITEIT PLANGEBIED EN EFFECTBEPALING

In dit hoofdstuk wordt de functionaliteit van het plangebied voor flora en fauna uiteengezet en de effecten van de voorgenomen werkzaamheden hierop uiteengezet. Ook wordt beschreven wat de wettelijke consequenties zijn die voortvloeien uit de aanwezigheid van huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen, zoals beschreven in hoofdstuk 4.

5.1 Functionaliteit plangebied en omgeving

Op basis van het onderzoek kan het volgende geconcludeerd worden:

- Er zijn geen voortplantings- of verblijfplaatsen van huismussen of gierzwaluwen in het plangebied;
- In het plangebied zijn geen zomer-, kraam-, paar-, of winterverblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig;
- Het groen in het plangebied wordt gebruikt als foerageergebied door gewone dwergvleermuis. Dit is geen essentieel foerageergebied;
- De watergang wordt gebruikt als foerageergebied en mogelijk als vliegroute;
- De conifeer in het plangebied wordt gebruikt als broedlocatie door zwarte kraaien.

Figuur 5.1. Aangetroffen beschermde elementen.

5.2 Vervolgstappen en advies

Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaar rond strikt beschermd, conform artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming en de Europese Habitatrichtlijn. De functionele leefomgeving van vleermuizen is echter ook beschermd. Op basis van het soortgericht onderzoek naar vleermuizen kan gesteld worden dat het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk is.

- Een aantal meter ten zuiden van het plangebied is er een verblijfplaats van gewone dwergvleermuis aangetroffen. Om te zorgen dat deze verblijfplaats zijn functie behoudt wordt lichtuitstraling tijdens de werkzaamheden voorkomen in het actieve seizoen van vleermuizen (maart t/m oktober). In de nieuwe situatie komt er een natuurlijke afscheiding, van minstens 2 meter hoog, tussen het plangebied en het gebied ten zuiden van het plangebied. Zodoende wordt lichtuitstraling voorkomen en blijft de verblijfplaats functioneel;
- Lichtuitstraling, in de actieve periode van vleermuizen, wordt tijdens de werkzaamheden voorkomen op de watergang ten oosten van het plangebied, zodat de watergang donker en zo effectief blijft als foerageergebied. In de toekomstige situatie komt ook hier een natuurlijke afscheiding, van minstens 2 meter hoog, zodat lichtuitstraling voorkomen wordt en de watergang functioneel blijft als foerageergebied.

Verder moet er rekening gehouden worden met het volgende:

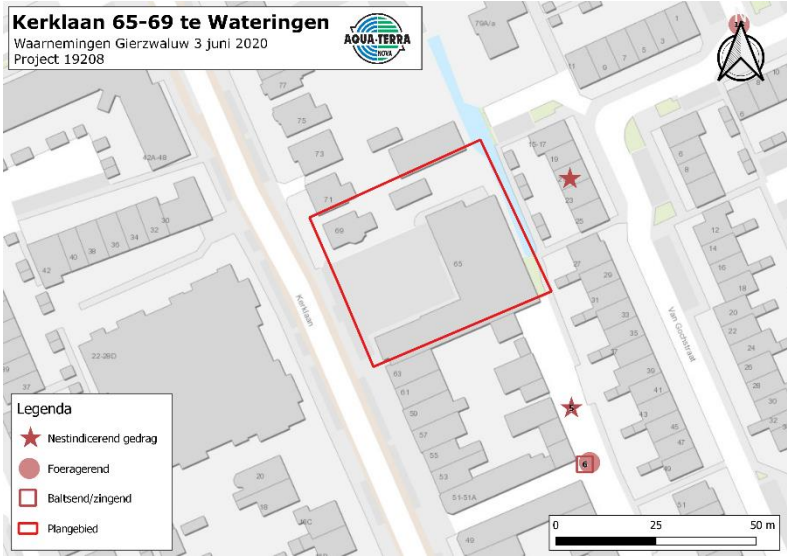
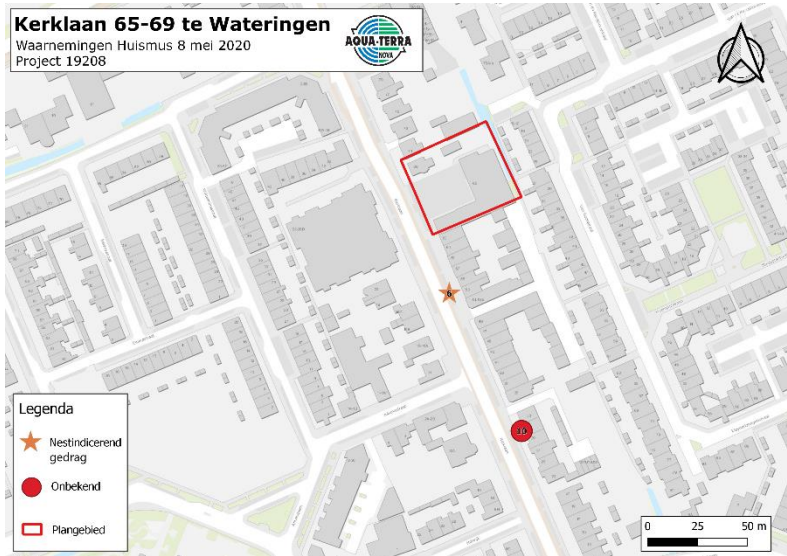
- In het groen van het plangebied nestelen en/of overwinteren mogelijke kleine zoogdieren als egel, en amfibieën als gewone pad. Voor deze soorten is de zorgplicht van kracht en er dient met zorg op de aanwezigheid van deze soorten te worden gelet;
- Er wordt sterk geadviseerd om de conifeer te behouden, aangezien dit een broedlocatie is van zwarte kraaien. Indien dit niet mogelijk is moet de boom buiten het broedseizoen van deze soort, maart t/m juli, gerooid worden. Voor al het overige groen geldt ook dat wanneer gewerkt wordt in de periode van maart t/m juli, er rekening gehouden moet worden met de aanwezigheid van broedende vogels. De meeste vogels broeden in de genoemde periode, echter vogels welke buiten deze periode broeden, zijn ook te allen tijde beschermd. Broedende vogels (en hun nesten) mogen niet verstoord of verwijderd worden;
- Wanneer het niet mogelijk is om het groen buiten de broedperiode te rooien, dient voorafgaand een broedvogelcontrole door een ecooloog uitgevoerd te worden. Aan de hand van deze controle wordt door de ecooloog bepaald welke werkzaamheden wel of niet opgestart kunnen worden of welke maatregelen getroffen dienen te worden;
- In het kader van de zorgplicht moeten alle dieren, waaronder de licht beschermde soorten (die vrijstelling van ontheffing genieten) en de niet beschermde soorten, voldoende ruimte krijgen om te vluchten of om zich te verplaatsen tijdens de werkzaamheden.

N.B. Hoewel er tijdens de uitvoering van het onderzoek met de grootst mogelijke aandacht en zorg is onderzocht op verblijfplaatsen en essentiële leefgebieden van beschermde soorten, is desondanks niet volledig uit te sluiten dat er verblijfplaatsen of essentieel leefgebied is gemist tijdens het onderzoek. Tevens kan het voorkomen dat tussen het uitvoeren van het onderzoek en de start van de geplande werkzaamheden, (beschermde) dieren zich vestigen in het plangebied en mogelijk negatieve effecten ondervinden van de werkzaamheden. Bij het aantreffen van beschermde soorten, zoals broedende vogels of vleermuizen, neem dan te allen tijde contact op met een ecologisch deskundige om vervolgstappen te bespreken om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

6 REFERENTIES

1. Ministerie van Economische zaken. *Wet natuurbescherming*. (2016).
2. BIJ12 | werkt voor Provincies. *Kennisdocument huismus*. (2017).
3. BIJ12 | werkt voor Provincies. *Kennisdocument gierzwaluw*. (2017).
4. BIJ12 | werkt voor Provincies. *Kennisdocument gewone dwergvleermuis*. (2017).
5. BIJ12 | werkt voor Provincies. *Kennisdocument Rosse vleermuis*. (2017).
6. BIJ12 | werkt voor Provincies. *Kennisdocument ruige dwergvleermuis*. (2017).
7. BIJ12 | werkt voor Provincies. *Kennisdocument Watervleermuis*. (2017).
8. BIJ12 | werkt voor Provincies. *Kennisdocument gewone grootoorvleermuis*. (2017).
9. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdierverseniging. *Vleermuisprotocol 2017*. (2017).
10. BIJ12 | werkt voor Provincies. *Kennisdocument steenuil*. (2017).
11. Rijksdienst voor ondernemend Nederland. Soortenstandaard steenuil, versie 2.0. (2014).
12. Peek, R. rugstreeppad (*Bufo calamita*). (2017).
13. BIJ12 | werkt voor Provincies. *Kennisdocument zandhagedis*. (2017).
14. Limpens, H., Twisk, P. & Veenbaas, G. *Met vleermuizen overweg*. (Uitgave Dienst Weg- en Waterbouwkunde, delft, en de vereniging voor zoogdierkunde en zoogdierbescherming, 2004).

BIJLAGE 1 WAARNEMINGEN SOORTGERICHTONDERZOEK

Kerklaan 65-69 te Wateringen

Waarnemingen Vleermuis 18 mei 2020
 Project 19208

- Legenda**
- Gewone dwergvleermuis
 - ☆ uitvliegend
 - ▲ overvliegend
 - ↓ verplaatsend naar zuid
 - ← verplaatsend naar west
 - Rosse vleermuis
 - verplaatsend naar oost
 - Plangebied

0 25 50 m

Kerklaan 65-69 te Wateringen

Waarnemingen Vleermuis 8 juni 2020
 Project 19208

- Legenda**
- Gewone dwergvleermuis
 - ☆ invliegend
 - foeragerend
 - ▲ overvliegend
 - ↑ verplaatsend naar noord
 - Plangebied

0 25 50 m

Kerklaan 65-69 te Wateringen

Waarnemingen Vleermuis 24 augustus 2020
 Project 19208

- Legenda**
- Gewone dwergvleermuis
 - foeragerend
 - ▲ overvliegend
 - baltend
 - verplaatsend naar oost
 - ← verplaatsend naar west
 - Ruige dwergvleermuis
 - ← verplaatsend naar west
 - ▲ overvliegend
 - Rosse vleermuis
 - ← verplaatsend naar west
 - Plangebied

0 25 50 m

Kerklaan 65-69 te Wateringen

Waarnemingen Vleermuis 29 september 2020
 Project 19208

- Legenda**
- Gewone dwergvleermuis
 - baltend
 - Plangebied

0 25 50 m

Datum	Tijd	Soort	Geslacht	Activiteit	Aantal	Info
16-4-2020	8:53	Huismus	man	Roepend	2	Roepend vanuit dakgoot nummer 14 &16
	8:54	Huismus	Onbekend	Roepend	1	Ook roepend vanuit nr 16
	9:06	Huismus	vrouw	Roepend	1	Op dak nr 63, niet zeker dat die daar broedt
	9:10	Huismus	man	Roepend	3	Roepend vanuit dakgoot nr 60 62
	9:11	Huismus	vrouw	Nestindicerend gedrag	4	Schieten onder dakpannen, zingend
	9:14	Heggenmus	Onbekend	Foeragerend	1	Foeragerend in tuin
	8:30	Huismus	man	Onbekend	1	Roepend vanuit dakgoot
	8:35	Koolmees	Onbekend	Foeragerend	1	
	8:45	Huismus	vrouw	Overvliegend	1	Vloog de weg over van dak naar dak
	9:09	Merel	Onbekend	Onbekend	1	
8-5-2020	9:30	Koolmees	Onbekend	Baltsend / zingend	2	
	9:33	Huismus	Onbekend	Nestindicerend gedrag	6 (minimaal aantal)	In en uitvliegend onder dakpannen minstens
	9:39	Huismus	Onbekend	Onbekend	10 (geschat aantal)	Op nok van dak en in de bomen voor woningen
	8:39	Huismus	Onbekend	Roepend	21 (minimaal aantal)	Heeel veel huismussen
	8:37	Spreeuw	Onbekend	Rustend	2	In boom
	9:44	Houtduif	Onbekend	Op nest	1	Nest in conifeer, 2 jongen
	9:52	Kauw	Onbekend	Foeragerend	2	

Datum	Tijd	Soort	Activiteit	Aantal	info
18-5-2020	20:21	Gierzwaluw	Overvliegend zuid	2	
	20:25	Gierzwaluw	Foeragerend	6	Vrij laag, vlogen allemaal verschillende kanten op
	20:36	Gierzwaluw	Overvliegend zuid	1	Redelijk laag
	20:51	Gierzwaluw	Overvliegend zuidwest	2	
	20:52	Gierzwaluw	Foeragerend	2	Best laag boven plangebied
	20:55	Zwarte Kraai	Op nest	1	Aanvliegend op nest

3-6-2020	20:59	Gierzwaluw	Overvliegend oost	1	Even boven plangebied toen richting oost
	21:01	Gierzwaluw	Overvliegend zuid	1	Laag boven plangebied
	21:11	Gierzwaluw	Baltsend / zingend	2	Gierend laag boven garage
	21:34	Gierzwaluw	Op nest	1	Invliegend nummer 22
	21:38	Gierzwaluw	Onbekend	11 (geschat aantal)	Laag gierend over plangebied
	20:44	Gierzwaluw	Foeragerend	9	Hoog foeragerend
	21:15	Gierzwaluw	Baltsend / zingend	6	Lager vliegend en gierend (niet over specifiek dak maar boven wijk)
	21:22	Gierzwaluw	Baltsend / zingend	4	Sommige gierend en vrij laag
	21:23	Gierzwaluw	Foeragerend	15 (geschat aantal)	Medium hoog foeragerend
	21:26	Gierzwaluw	Op nest	1	Invliegend nummer 21
	21:41	Gierzwaluw	Baltsend / zingend	1	Vrij hoog
	21:45	Gierzwaluw	Roepend	8	Roepend en foeragerend
	21:53	Gierzwaluw	Overvliegend noordoost	1	
	21:55	Gierzwaluw	Nestindicerend gedrag	1	Gierend over dak
	21:58	Gierzwaluw	Nestindicerend gedrag	5	Laag over daken
	22:13	Gierzwaluw	Baltsend / zingend	10 (geschat aantal)	Een aantal heel laag over bebouwing waarschijnlijk wel nestplaats

Datum	Tijd	Soort	Activiteit	Aantal	info
18-5-2020	22:24	Gewone Dwergvleermuis	Aanwezig	4	Mogelijk uitvliegers, niet zien uitvliegen wel opeens aanwezig
18-5-2020	22:35	Gewone Dwergvleermuis	Foeragerend	1	
18-5-2020	22:37	Gewone Dwergvleermuis	Foeragerend	2	
18-5-2020	22:47	Gewone Dwergvleermuis	Foeragerend	3	Boven watergang mogelijk ook een water
18-5-2020	23:11	Gewone Dwergvleermuis	Passerend	1	
18-5-2020	23:20	Gewone Dwergvleermuis	Foeragerend	2	
18-5-2020	21:54	Gewone Dwergvleermuis	Verplaatsend naar west	1	Vloog net ergens uit het was nog licht. Hij kwam ergens van de schuur vandaan
18-5-2020	21:55	Gewone Dwergvleermuis	Verplaatsend naar west	1	

18-5-2020	22:02	Rosse Vleermuis	Verplaatsend naar oost	2	Op 25hz twee grote vleermuizen vlak na elkaar overvliegend overt plangebied in een lijn
18-5-2020	22:03	Gewone Dwergvleermuis	Verplaatsend naar zuid	1	Vloog vanaf de schuur de parkeerplaats op en toen over het dak
18-5-2020	23:17	Gewone Dwergvleermuis	Verplaatsend naar noord	2	
8-6-2020	3:42	Gewone Dwergvleermuis	Foeragerend	1	Vloog foeragerend langs de watergang ook over de weg afentoe
8-6-2020	4:03	Gewone Dwergvleermuis	Passerend	1	Exacte locatie niet waargenomen
8-6-2020	4:55	Gewone Dwergvleermuis	Verplaatsend naar noord	1	Een dwerg maakte kort een rondje langs het gebouw waar ik stond en vloog toen weer terug achter het gebouw langs
8-6-2020	5:18	Gewone Dwergvleermuis	Invliegend	1	Net voor het einde van het bezoek vloog een dwerg zonder te zwermen. Direct onder een houten dakoverstek. Na een paar sec vloog die weer weg richting het noorden achter het plangebied langs
8-6-2020	3:46	Gewone Dwergvleermuis	Overvliegend	1	
8-6-2020	3:54	Gewone Dwergvleermuis	Foeragerend	1	
8-6-2020	4:06	Gewone Dwergvleermuis	Verplaatsend naar noord	1	
8-6-2020	4:16	Gewone Dwergvleermuis	Foeragerend	1	
8-6-2020	4:21	Gewone Dwergvleermuis	Overvliegend	1	
8-6-2020	4:31	Gewone Dwergvleermuis	Foeragerend	1	Foerageren maar cirkelde even laag dichtbij ons
8-6-2020	4:37	Gewone Dwergvleermuis	Verplaatsend naar noord	1	Laag overvliegend
8-6-2020	4:40	Gewone Dwergvleermuis	Foeragerend	1	Tot 1,5 meter boven hoofd aan het foerageren en rondvliegen, erg dicht bij
8-6-2020	4:41	Gewone Dwergvleermuis	Verplaatsend naar noord	1	Laag overvliegend
8-6-2020	5:14	Gewone Dwergvleermuis	Verplaatsend naar noord	1	
24-8-2020	22:12	Gewone Dwergvleermuis	Foeragerend	1	Druk laag foeragerend in achtertuin
24-8-2020	22:16	Rosse Vleermuis	Verplaatsend naar west	1	
24-8-2020	22:23	Gewone Dwergvleermuis	Foeragerend	1	
24-8-2020	22:27	Gewone Dwergvleermuis	Foeragerend	1	

24-8-2020	22:30	Ruige Dwergvleermuis	Baltsend	1	Vanuit balts verblijf, onbekend waar
24-8-2020	22:34	Gewone Dwergvleermuis	Foeragerend	1	Boven water
24-8-2020	22:37	Gewone Dwergvleermuis	Verplaatsend naar oost	1	
24-8-2020	22:40	Gewone Dwergvleermuis	Foeragerend	1	
24-8-2020	22:42	Gewone Dwergvleermuis	Foeragerend	2	Boven water
24-8-2020	22:46	Ruige Dwergvleermuis	Overvliegend	1	
24-8-2020	22:50	Gewone Dwergvleermuis	Foeragerend	1	
24-8-2020	22:53	Gewone Dwergvleermuis	Foeragerend	2	Boven water
24-8-2020	22:59	Gewone Dwergvleermuis	Verplaatsend naar oost	1	
24-8-2020	23:03	Ruige Dwergvleermuis	Verplaatsend naar west	1	
24-8-2020	23:04	Gewone Dwergvleermuis	Overvliegend	1	
24-8-2020	23:08	Gewone Dwergvleermuis	Verplaatsend naar oost	1	
24-8-2020	23:13	Ruige Dwergvleermuis	Overvliegend	1	
24-8-2020	23:13	Gewone Dwergvleermuis	Verplaatsend naar west	1	
24-8-2020	23:21	Gewone Dwergvleermuis	Baltsend	1	
24-8-2020	23:26	Gewone Dwergvleermuis	Baltsend	1	
24-8-2020	23:31	Gewone Dwergvleermuis	Baltsend	1	
24-8-2020	23:38	Laatvlieger	Overvliegend	1	
24-8-2020	23:38	Gewone Dwergvleermuis	Foeragerend	2	
24-8-2020	23:41	Gewone Dwergvleermuis	Foeragerend	2	
24-8-2020	23:44	Gewone Dwergvleermuis	Baltsend	1	
14-9-2020	23:35	Gewone Dwergvleermuis	Baltsend	1	Aan de overkant van het plangebied langs de appartementen richting de appartementen verderop in de straat
14-9-2020	23:43	Gewone Dwergvleermuis	Baltsend	1	Langs de gevels van de twee woonblokken aan de straat
14-9-2020	23:43	Laatvlieger	Verplaatsend naar west	1	
14-9-2020	23:52	Gewone Dwergvleermuis	Baltsend	1	Onregelmatig door de straat vliegend
14-9-2020	23:58	Gewone Dwergvleermuis	Baltsend	1	Maakte een grote ronde door de straat, geen binding met achterliggend plangebied. met warmtecamera gezien

15-9-2020	0:03	Gewone Dwergvleermuis	Verplaatsend naar zuid	3	boven de watergang en tussen de bomen door, in de donkerte tevens jagend
15-9-2020	0:14	Gewone Dwergvleermuis	Foeragerend	2	

